

М.В. Арделян, канд. філол. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

УПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС – ЗАПОРУКА ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Сучасному суспільству потрібна вільна творча особистість, здатна самостійно мислити, генерувати ідеї, приймати нестандартні рішення. Особистість опинилася в ситуації досить жорстких вимог до її професійної підготовки, основними критеріями оцінки якої на сучасному етапі є освіченість та компетентність. Зростання ролі людського фактора в сучасних умовах глобалізації та інтелектуалізації суспільного розвитку, загострення міжнародної конкуренції висувають нові вимоги до випускників вищих навчальних закладів (ВНЗ). Стрімка інтелектуалізація економіки визначила наступний етап розвитку суспільства як інформаційний, в якому найбільш цінним ресурсом виступає інформація та інформаційні технології. Перед сучасною освітою постає досить масштабне завдання: сформувати у студентів такі вміння, які надади б їм змогу вільно орієнтуватися в інформаційних потоках, здійснювати пошук та опрацьовувати дані і відомості, самостійно конструювати раціональні алгоритми в роботі з інформацією, застосовувати ці алгоритми і прийоми в майбутній фаховій діяльності. Зрозуміло, що вирішальним для перебудови суспільства є реформування вищої школи, формування нової незакомплексованої генерації фахівців, нової української еліти.

Студенти ВНЗ мають змогу використовувати широкий спектр засобів комунікацій щодо оброблення і збереження інформації: персональні комп'ютери, Інтернет, кабельне і супутникове телебачення, мобільний зв'язок, Skype-технології тощо. Отже, традиційне навчання зазнає змін на всіх стадіях навчального процесу: підготовчі курси, проведення занять, виконання домашніх завдань, підготовка дипломних та магістерських робіт. Професійна компетентність викладача ВНЗ щодо інформаційних технологій є основною проблемою, яка гальмує процес впровадження ІКТ у систему освіти. У цьому процесі можна виділити два визначальних чинники: сформованість інформаційної компетенції викладача ВНЗ; розвиток здатності впроваджувати в навчальний процес ВНЗ інформаційно-комунікаційні технології, тобто бути не тільки користувачем готових програмних продуктів, а й більшою мірою виступати творцем, розробником власних навчально-методичних

програмних засобів. Перед викладачем ВНЗ стоїть завдання допомогти студенту – майбутньому фахівцю успішно оволодіти навичками з інформаційно-аналітичної діяльності, сформувати відповідний тип професійного мислення, розкрити шляхи подальшого вдосконалення своєї інформаційно-комп'ютерної компетентності (ІКТ). Інформаційно-комп'ютерна компетентність студента проявляється у раціональному доборі та свідомому застосуванні певних ІКТ у процесі розв'язання різноманітних завдань із досягненням успішного результату. Підготовка спрямована на досягнення професійної (фахової) компетентності в певній галузі й забезпечує конкурентоспроможність випускників. На особливу увагу в цьому контексті заслугоує використання деяких найбільш перспективних педагогічних методів: мультимедійне навчання; метод кейс-стаді (аналіз конкретних ситуацій); комп'ютерне програмоване навчання; інтерактивне навчання; дистанційне навчання; використання інтернет-технологій; використання офісного та спеціалізованого програмного забезпечення, електронних посібників та підручників. Особливостями безпосереднього спілкування студента і викладача на занятті мають бути конструктивність спілкування, спрямованість на здобуття очікуваних студентом результатів; стимулювання студента до продовження спілкування з використанням засобів мережі Інтернет; активізація пізнавальної активності студента; наявність зв'язку для спілкування в чаті, форумі, Skype тощо; вміння здійснювати інтернет-спілкування. Сьогодні знання і вміння фахівців у галузі створення й використання інформаційних технологій необхідно розглядати як елемент професійної майстерності. Більше того, ВНЗ повинні забезпечити випереджальну підготовку студентів у цій галузі, спрямовану на 1) ознайомлення з сучасними прийомами і методами використання нових ІКТ у різних галузях професійної діяльності, з можливостями практичної реалізації навчання, орієнтованого на розвиток особистості; 2) розвиток творчого потенціалу майбутнього спеціаліста для подальшої самоосвіти, саморозвитку та самореалізації в умовах стрімкого розвитку засобів ІКТ.

Аналіз освітньо-професійних програм підготовки фахівців вказує на необхідність вивчення таких розділів: «Основні сервіси Internet», «Технологія Веб 2.0», «Створення презентацій Power Point», «Можливості текстового процесора Word», «Створення публікацій в середовищі MS Publisher», «Можливості електронної таблиці Excel», «Система керування базами даних Access», «Skype – технології», «Мова гіпертекстової розмітки HTML», «Захист інформації».